

Redactie:

D. Roethof-Ensing
Spinozalaan 283
Voorburg (Z.H.)
Telef. (070) 86 54 66

✕

Administratie:

Oudegracht 152
Utrecht

✕

Verschijnt
Maandelijks

Abonnementsprijs
f 3.— per jaar

JUNI 1964
13e JAARGANG

HUMANISTISCHE DOCUMENTATIEDIENST

Uitgave van de Stichting Humanistisch Centrum Mens en Wereld

I N H O U D S O P G A V E

<u>HUMANISTISCH VERBOND</u>	Bladz.
Werkgroep Wereldpolitiek	79
Nieuwe commissies	79
Televisie-uitzending	79
Radio-uitzendingen	79
Geestelijke verzorging gedetineerden	79
Bijwoning congressen	79
Gemeenschap Zeist 15 jaar	79
Nieuwe leden	79

...

"HUMANITAS"

Nieuwe aanstellingen	80
Thuislozenzorg	80
Jaarverslag 1963	80
Loterij 1964	80
Bejaardenhuisvesting	80

...

HUMANISTISCH THUISFRONT

Nieuw tehuis te Havelte	80
Jaarverslag	81
De raadsliden	81
Eerste lustrumviering	81

...

HUMANISTISCHE JEUGDBEWEGING

Bladz.

Pinksterweekeind 16,17 en 18 mei

81

Zomerkampen

81/82

..

RADIOLEZINGEN

Radiolezingen in de maanden juli en augustus voor de V.A.R.A.

82

..

VAN ALLE KANTEN

Met dit voorbehoud (Brabants Dagblad)

82

Nieuw bureau (Arnhemse Courant)

83

Vormingsonderwijs (Amstelveensch Weekblad)

83

Een zonnewijzer (Hengelosch Dagblad)

84

Geestelijke verzorging (Amersfoortsche Courant)

84

In de Eerste Kamer (Vrije Volk, Friese Koerier, Nieuwe Haagsche Courant)

85

Raadsman voor de studenten (IJmuider Courant)

85

Een nieuwe fase (G3 meinummer)

85/86

HUMANISTISCH VERBOND

Werkgroep Wereldpolitiek

Deze werkgroep, ingesteld door het hoofdbestuur ter uitvoering van het besluit van het derde congres van de Internationale Humanistische en Ethische Unie, is met twee leden uitgebreid, n.l. de heren drs. van Ameringen en drs. Makkink te Bennekom. De eerste is econoom, de tweede bioloog.

Nieuwe commissies

Bij besluit van het hoofdbestuur zijn twee nieuwe commissies ingesteld, n.l. een Algemene Commissie Geestelijke Vorming en een Televisie-commissie. De eerste commissie heeft in het bijzonder tot taak, de werkzaamheden van de geestelijke vorming te coördineren en het contact met de geestelijke verzorging te onderhouden.

Televisie-uitzending

In het VARA-programma zal op donderdag 2 juli a.s. van 19.30-20.00 uur een T.V.-uitzending plaats hebben over de geestelijke verzorging in het leger.

Radio-uitzendingen

Van de AVRO is de toezegging ontvangen, dat ook dit najaar weer een reeks uitzendingen in samenwerking met het Humanistisch Verbond zullen worden verzorgd.

Geestelijke verzorging gedetineerden

Het feit, dat binnenkort de geestelijke verzorging van de gedetineerden in de Inrichtingen van Justitie tien jaar geleden is gestart, zal enigszins feestelijk worden herdacht, o.a. door een bijeenkomst van de raadslieden met hun echtgenoten.

Bijwoning congressen.

Zowel de algemene vergadering van Volksonderwijs als de jaarvergadering van de Nederlandse Ouderraad voor het Openbaar Onderwijs werden door een vertegenwoordiger van het hoofdbestuur bijgewoond.

Gemeenschap Zeist 15 jaar

Dit heugelijke feit werd met een feestelijke bijeenkomst herdacht. Spreker was het H.B.-lid Prof.Dr.G.Stuiveling. Het hoofdbestuur stuurde een geluks-telegram.

Nieuwe leden

Met een telegram werd de gemeenschap Zwolle gelukgewenst met de inschrijving van het 13.000e lid van het Verbond. Het was de 26-jarige heer Minkjan, van beroep bedrijfsmachinist. In de gemeenschap Den Helder werd de aanmelding van het 100e lid aldaar door het plaatselijk bestuur met enige nadruk, o.a. door een bezoek aan het nieuwe lid en de aanbidding van een geschenk gememoreerd.

NEDERLANDSE VERENIGING VOOR MAATSCHAPPELIJK WERK

"H U M A N I T A S"

Nieuwe aanstellingen

Bij de afdeling Groningen trad op 1 mei jl. mevrouw H. Woldring-Fluks in dienst als leidster bejaardenhelpsters (uitbreiding).

Bij de afdeling Amstelveen trad op 1 juni j.l. mevrouw Y. Smeehuyzen-Orobio de Castro in dienst als leidster gezinsverzorging (uitbreiding).

Thuislozenzorg

In 1961 werd door Humanitas een rapport gepubliceerd over de opvang van thuislozen.

Eén van de gevolgen hiervan is dat in Rotterdam door Humanitas een stichting is gevormd, die een gebouw in eigendom krijgt dat bestemd is om geëxploiteerd te worden als pensioentehuis voor kostgangers, die op weg zijn naar sociaal herstel. Het woord "passanten-pension" zou hier wel op zijn plaats zijn, als het woord "passant" niet reeds door andere invloeden zo'n onprettige bijklank had gekregen. De huurder van het huis treedt op als exploitant. De bovengenoemde stichting neemt de maatschappelijke begeleiding van het werk in het pension, voorzover nodig, op zich.

Jaarverslag 1963

Het landelijke jaarverslag van Humanitas komt nooit bijzonder vroeg in het jaar uit, omdat de inhoud mede opgemaakt wordt uit de gegevens van gewestelijke en plaatselijke jaarverslagen. Deze jaarverslagen van afdelingen en gewesten van Humanitas zijn evenwel voor belangstellenden altijd ter inzage aanwezig op het Centraal Bureau van de vereniging.

Loterij 1964

De trekking van de loterij van Humanitas vindt plaats op 1 juli a.s.

Bejaardenhuisvesting.

In Deventer is de eerste steen gelegd voor het bejaardentehuis van Humanitas.

..

HUMANISTISCH THUISFRONT

Nieuw tehuis te Havelte

De officiële opening van het nieuwe tehuis van de Stichting Humanistisch Thuisfront in Havelte zal op 11 juli om 11 uur plaats vinden. De opening zal geschieden door de heer G.H.J.M. Peijnenburg. Het nieuwe tehuis heeft op dit moment nog geen naam; wel zal in het gebouw een gedenkplaat worden aangebracht ter nagedachtenis van de man die het Humanistisch Thuisfront van het begin af tot aan zijn dood geleid heeft; Evert Vermeer.

Jaarverslag

Inmiddels is het jaarverslag 1963 verschenen, waaruit blijkt dat de militaire tehuizen intensief worden bezocht. Zo schat men het aantal bezoekers van het "Adlerhuis" te Amersfoort op 7400, dat van de "Leenberg" te Nunspeet op circa 40.000, het tehuis "De Woldberg" te Doornspijk werd nog drukker bezocht dan in 1962 al het geval was, ruim 97.000 bezoekers werden hier geregistreerd, in Havelte bedroeg het aantal bezoekers in het oude tehuis "Het Hunehuis" 48.250. Met vreugde stellen de bestuursleden van de Stichting vast, dat het stadium bereikt is waarin de invoering van de humanistische geestelijke verzorging van de strijdkrachten zijn beslag krijgt.

De raadslieden

Op 1 juni traden de vier raadslieden van het Humanistisch Verbond officieel in functie; het zijn de heren S.v.d.Belt, H. van Sandwijk, J.Troost en A.Zoetebier. Er zijn enkele maanden van opleiding en voorbereiding nodig, zodat men er op kan rekenen dat de raadslieden met hun eigenlijke taak omstreeks half augustus zullen kunnen beginnen.

Eerste lustrumviering

In mei werd in de Woldberg het eerste lustrum gevierd. Drs. A.R.Vermeer, voorzitter van de Stichting Militaire Tehuizen van het Humanistisch Thuisfront, sprak op 19 mei het openingswoord, waarin hij o.m. lof toezwaaide aan de beheerders, het echtpaar Dimmendaal-Te Braake. Majoor Fluitsma voerde namens de commandant van de legerplaats 't Harde het woord en namens de militairen sprak soldaat Flipse waarderende woorden. Het Surinaamse orkest "Gyana" verzorgde het feestelijk deel van deze avond.

..

HUMANISTISCHE JEUGDBEWEGING

Pinksterweekeind 16,17 en 18 mei

Het Pinksterweekeind vond plaats in de Jeugdherberg te Elst, het aantal deelnemers bedroeg 65. Het was een weekend geheel gekenmerkt door prachtig weer met veel zon. Op zaterdag werd een inleiding gehouden met dia's over "Naturisme".

De volgende dag besprak de heer Le Paire de brief van dr. Martin Luther King uit de gevangenis van Birmingham. Hij omlijstte dit met opnamen van de zanger Pete Seeger. De overige tijd werd doorgebracht met wandelen, zingen, volksdansen, zwemmen en zonnen. Een geslaagd weekend.

Zomerkampen

Evenals andere jaren organiseert de H.J.B. verschillende zomerkampen.

Zeekamp: 25 juli tot 1 augustus. Stufertvallei Tessel.

Tentenkamp, prijs f40,--. Leiding: Frans Postma, mentor: Henk Kooy.

I Zeilkamp: 8 tot 15 augustus, Hepkema Langweer. Prijs f 65,--.

Aantal deelnemers: 25. Zeilleiding: Bert Cohen. Kampleiding: Janneke Nijmeijer.

II Zeilkamp: 15 tot 22 augustus. Hepkema Langweer. Prijs f65,--. Aantal deelnemers: 25. Zeilleiding: Bert Cohen. Kampleiding nog niet bekend.

III Zeilkamp: 22 tot 29 augustus. K. de Jong, Widswei 40, Eernerwoude. Prijs f65,--. Aantal deelnemers: 25. Zeilleiding: Bert Cohen. Kampleiding Daan van Hoek.

Opgaven vóór 15 juli a.s. aan: Janneke Nijmeijer, Valeriusstraat 26 (bv) Amsterdam.

..

RADIOLEZINGEN

Lezingen in de maanden juli en augustus voor de V.A.R.A.

5 juli	: J.de Leede	9.45 uur	"Hum. gedachtenwisseling"
12 juli	: nog niet bekend.		
19 juli	: Tolbert H. McCarroll en J. Bijleveld	9.45 uur	"Een verbond van humanisten in Amerika"
26 juli	: H.G. Cannegieter	9.45 uur	"Tieners"
2 aug.	: Dr.A.L. Constandse	9.45 uur	"Redelijke ketterij"

..

VAN ALLE KANTEN

Met dit voorbehoud

Kort geleden verscheen het rapport dat voor de generale synode van de Nederlands Hervormde Kerk is opgesteld door een commissie onder voorzitterschap van dr. W. Aalders. De conclusie waartoe het rapport komt, aldus het Brabants Dagblad van 9 mei te Den Bosch, luidt:

"dat de Kerk de aanspraken van het Humanistisch Verbond niet alleen ongemoeid moet laten, maar in bepaalde omstandigheden de realisering van deze aanspraken ook geen moeilijkheden in de weg mag leggen. Echter met deze restrictie, dat deze conclusie alleen geldt zolang het Humanistisch Verbond beschouwd kan worden als een organisatie, die zich keert tegen de nihilistische tendenzen in onze samenleving. Zodra er sprake zou zijn van een anti-theïstische en anti-christelijke leer en praktijk bij het Humanistisch Verbond, waardoor deze tendenzen niet bestreden maar veeleer bevorderd worden, zou de houding van de Kerk zeker nader bezien moeten worden en wel eens heel anders kunnen zijn."

Nieuw bureau

Op 1 juni kon de stichting Bureau voor levens-engezinsmoeilijkheden op humanistische grondslag zijn werkzaamheden beginnen in het pand Apeldoornseweg 61. In de Arnhemse Courant van 20 mei schrijft men daar over onder meer:

"Een speciaal hiervoor opgeleide maatschappelijk werkster bespreekt de sociaal-psychologische moeilijkheden met betrokkenen en voor de behandeling daarvan pleegt zij overleg met een psychiater. Ook een geestelijk raadsman van het Humanistisch Verbond kan in de daarvoor aangewezen gevallen adviezen geven. Zo nodig kan ook de hulp van een psycholoog, een jurist of een andere deskundige worden ingeroepen.

Dit werk "in teamverband" wordt als de meest verantwoorde benadering gezien om de hulpzoekende in zijn gehele mens-zijn tot zijn recht te laten komen.

Het Humanistisch Verbond en Humanitas hebben tezamen het initiatief genomen tot de oprichting van dit bureau.

Hoewel de werkwijze van de verschillende bureaus voor levens-en gezinsmoeilijkheden op dezelfde leest geschoeid zijn, leek het wenselijk, naast het r.k. bureau en het interkerkelijk bureau van protestantse zijde ook een bureau op humanistische grondslag op te richten, zodat ook voor buitenkerkelijken de mogelijkheid bestaat om bij een behandeling van hun moeilijkheden een geestelijk raadsman in te schakelen.

Het bestuur bestaat uit mevrouw M. Jacobs van den Hof-Reijntjes, arts, voorzitter; mevrouw E. de Vries Robbé-van Tricht, secretaresse; de heer S. Kleinlooh, penningmeester; mej. M. James, deskundig adviseuze; de heer H.A. Olink, 2e secretaris en de heer G.P. Sterrenberg, vice-voorzitter.

Als leidster is aan het bureau verbonden de psychiatrisch geschoolde maatschappelijk werkster mej. M. Heymans en als psychiater mevr. C.M. Versteeg-Solleveld."

Vormingsonderwijs

In het Amstelveensch Weekblad van 14 mei lezen wij dat B en W van Amstelveen de gemeenteraad hebben voorgesteld een krediet van f 200,-- beschikbaar te stellen voor het in 1964 door genootschappen op geestelijke grondslag -het Humanistisch Verbond- te geven vormingsonderwijs op de in de gemeente Amstelveen gevestigde openbare scholen voor uitgebreid lager onderwijs.

"De afdeling Amstelveen van het Humanistisch Verbond had verzocht aan de I.V.O.-school "De Werkgemeenschap" vormingsonderwijs te mogen geven en daarvoor de nodige faciliteiten te mogen ontvangen.

Het is de bedoeling dat een door het hoofdbestuur van het Humanistisch Verbond benoemde vormingsleider met dit vormingsonderwijs wordt belast. Men heeft echter een lokaal nodig en heeft tevens om een vergoeding, gelijkwaardig aan die van de godsdienstige genootschappen, gevraagd.

In de oude wetgeving wordt het Humanistisch Verbond nergens ruimte gelaten voor dit vormingsonderwijs; slechts aan de kerkelijke genootschappen kunnen vergoedingen worden toegekend. In de nieuwe wet op het voortgezet onderwijs zijn echter aan de kerken en aan de "genootschappen op geestelijke grondslag" dezelfde rechten toegekend. Het ulo-onderwijs zal te zijner tijd, in 1968-1969, ook onder die wet vallen en men verwacht dat dan ook de lageronderwijswet zal worden aangepast".

Een zonnewijzer

Het was in mei 1964 tien jaar geleden dat aan de Johannaweg te Hengelo het bejaarden centrum van Humanitas officieel kon worden geopend. Ter gelegenheid van deze gebeurtenis hebben de bewoners aan het bestuur een zonnewijzer aangeboden, zo vermeldt het Hengelosch Dagblad van 27 mei.

Geestelijke verzorging

Op 13 mei hielden de protestants-christelijke, humanistische en katholieke werkgemeenschappen van de Partij van de Arbeid een gecombineerde bijeenkomst in Amersfoort. De lt.kol./hoofdraadsman H.J.J.Lips hield een inleiding over de problemen van de geestelijke verzorging in de strijdkrachten. De heer C.H.Letschert, voorzitter van de katholieke werkgemeenschap, fungeerde als gespreksleider bij de levendige discussie die zich ontwikkelde.

De Amersfoortsche Courant van 14 mei schrijft hierover:

"De hoofdraadsman noemde het een zekere discriminatie, dat militairen beneden de 21-jarige leeftijd toestemming nodig hebben van hun ouders om van de humanistische geestelijke verzorging in het leger gebruik te maken, hetgeen niet nodig is voor rk.en/of prot.chr.verzorging. Wel was er wat deining, toen de heer Lips aan zijn taak in de strijdkrachten begon, maar hij stelde vast, dat de samenwerking met de rk. en prot.geestelijke verzorgers wel zal meevallen.

"De geestelijke verzorging in de strijdkrachten heeft in het algemeen een taak ten aanzien van de man in het leger, maar geen taak ten aanzien van het instituut, dat wij niet mogen verdedigen, noch verwerpen. Ook mogen wij ons niet voor of tegen bewapening uitspreken, want dat is geen taak voor de geestelijke verzorger. Ik zou ook ook niet graag raadslieden hebben, die tot een uitspraak komen. Ik ben niet als militair of als politikus in dienst gekomen, maar als geestelijke verzorger en in feite een burger in militaire uniform gestoken, om in de militaire samenleving mee te kunnen komen. Wij zullen ook geen pacifisme verkondigen. Onze taak is in de eerste plaats de jongeman in het leger te helpen om tot een zekere geestelijke bewustwording te komen en hulp te bieden bij de vorning van zijn geestelijke zelfstandigheid. Wij moeten het Humanisme niet verkondigen, want dan zouden wij een slecht raadsman zijn, want geestelijke verzorging mag geen verkondigend karakter dragen. De jongeman moet zijn eigen weg vinden en het zou bepaald onjuist zijn hen eenzijdig naar het Humanisme te dringen", aldus de heer Lips.

De hoofdraadsman zei verder o.a.: "De militair bereidt zich voor op een taak, die, naar wij hopen, nooit wordt uitgevoerd. Hij heeft meer noden en behoeften dan de burger, want hij is anderhalf tot twee jaar uit de burgerlijke samenleving overgeplaatst in de militaire samenleving, met zijn geheel andere regels. In tijd van oorlog heeft hij vanzelfsprekend dringend geestelijke verzorging nodig, niet om hem een betere soldaat te maken, maar om opgewassen te zijn tegen zijn gruwelijke taak. Het is verheugend dat Nederland als eerste land in de wereld ook ongodsdienstige geestelijke verzorging in het leger kent, een bewijs van verdraagzaamheid van de groeperingen in ons land. De confessionele partijen zijn in deze duidelijk meegegaan."

In de Eerste Kamer

Tijdens de vergadering van de Eerste Kamer op 2 juni heeft de heer Beerekamp van de CHU onder meer enkele woorden gewijd aan de humanistische geestelijke verzorging in de strijdkrachten. Blijkens het Vrije Volk van 3 juni

"toonde spreker zich zonder politiek voorbehoud een voorstander van subsidiëring van het werk van humanistische raadslieden onder leden van de krijgsmacht. Een zeer opmerkelijke uitspraak voor een CHU'er" De Friese Koerier van die dag is nog iets uitgebreider over de woorden van Dr. Beerekamp:

"Hij zei vanuit christelijk standpunt aarzelend te staan tegenover de intrede van humanistische raadslieden in het leger, "Vanuit politiek oogpunt aarzel ik echter niet hun aanwezigheid goed te keuren". Jongeren, zo zei hij, hebben recht op die begeleiding die ze in een eigen milieu ook zouden kiezen en aangezien de overheid niet mag discrimineren, is het juist dat ze de humanistische verzorging heeft toegelaten."

De armoede van het niets bezitten

"De humanistische raadslieden, die in het leger hun arbeid verrichten, hebben met christelijk geloof, kerk en kerkelijk leven niets van doen. Ze verrichten dienst aan mensen, in hun armoede van niets te bezitten van de rijkdom en zegen, die de Almachtige God in Zijn genade aan de mensen heeft geschonken, en nog steeds wil schenken.

De heer C. Holtrop, voorzitter van de Chr.Soc. Onderofficieren Vereniging, die deze woorden vandaag richtte tot de aanwezigen op de jaarvergadering van de vereniging te Utrecht, wilde hiermee niets in het nadeel van de humanisten zeggen, voorzover dezen menselijke waarden naar voren brengen. Er zijn onder hen goede kameraden en flinke soldaten, maar in geestelijk opzicht gaapt er een diepe kloof, die onoverbrugbaar is",

aldus de Nieuwe Haagsche Courant van 29 mei.

Raadsman voor de studenten

De IJmuider Courant van 16 mei bracht het volgende bericht:

"In verschillende universiteitssteden kent men al geruime tijd de figuur van de geestelijk raadsman voor de studenten, aangesteld door het Humanistisch Verbond. Ook in Amsterdam bleek hieraan behoefte te bestaan, maar hier heeft men voorlopig een andere vorm gekozen. Opgericht is een humanistisch contactorgaan voor studenten, bestaande uit een achttal academici van verschillende discipline, die bereid zijn, studenten die dat wensen in geestelijk opzicht met raad en daad terzijde te staan. Secretaris van dit orgaan is drs. H.T. Oosten, Koninginneweg 97 te Amsterdam-Zuid."

Een nieuwe fase?

Dat vraagt aalmoezenier Groenendijk zich af in een artikel in het blad G3 (goede geest gemeenschap in leger en luchtmacht); een artikel dat de invoering van de geestelijke verzorging vanwege het Humanistisch Verbond in de Strijdkrachten bespreekt, alsmede de moeilijkheden bij de legerpredikanten n.a.v. het schrijven van de Generale Synode betreffende de kernbewapening. Wij nemen uit het artikel van dit meinumner het volgende over:

"Voor de katholieke geestelijke verzorging is de intrede van de humanistische G.V. een nieuwe konfrontatie met de werkelijkheid. Immers in bedrijven, gevangenissen, ziekenhuizen, pers en radio en universiteit hebben de humanisten ook een plaats en men kon terecht zeggen: waarom niet in het leger?

Deze konfrontatie doet o.a. de vraag stellen, waarom voelen humanistische gezinden zich bij ons niet thuis? Spreken wij voor de belangstellende buitenstaander verstaanbare taal? "Hij weet niet eens wat hij zegt". Sint Paulus vermaant de christenen te bidden om de gave van de vertolking. "Je kunt wel een mooi gebed uitspreken, maar is de ander er mee gebaat? Ik wil in de bijeenkomst van de gemeente liever vijf woorden spreken in verstaanbare taal om anderen te onderrichten dan duizend in de taal van de Geest". (1 Kor. 14, 13-19).

Er is nog een tweede reden te noemen, waarom een humanist zich bij ons wat moeilijk thuis voelt. Het is wel heel zeker deze te moeten zoeken in wat bisschop Robinson zegt in "Eerlijk voor God": "zij zijn afgeschrikt door een bepaalde manier van denken over de wereld, een manier die ze met het grootste recht voor ongeloofwaardig houden". Ook dit wordt in de katholieke G.V. steeds duidelijker onderkend, maar allerm minst nog beantwoord. Wanneer de humanist beter in staat is te formuleren, welk appèl er uitgaat van wat er leeft in de hedendaagse samenleving, zal ik er dankbaar voor zijn. Zijn antwoord op dit appèl zal mij wellicht te vlak blijven, maar daarmee is het nog niet zinloos. Het zal mij stimuleren tot verder denken en spreken aan de ronde tafel met de humanisten.

Hoezeer ik een verschil zie in een niet-godsdienstige en een godsdienstige verzorging, het zal er op aan komen, dat we elkaar het brood reiken, dat we hebben. Als dan de vraag gesteld gaat worden naar de méérwaarde van het een op het ander, zal het antwoord wel blijken in de konfrontatie door een diepere vorm van disponibiliteit uit eigen keuze.

De katholieke G.V. heeft in haar zoeken naar een eigentijdse pastoraal een stimulans ontvangen van de komst der humanistische G.V. en de moeilijkheden binnen de protestantse G.V. om in het stukje nederlandse samenleving der strijdkrachten de collectieve ethische verantwoordelijkheid als mens en als christen met meer toeleeg aan de orde te stellen.